

21.6.2012

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntö OM 9/41/2012

Autoliiton lausunto yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevaan lainsäädäntöön

Autoliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa.

Yleistä

Autoliitto on saanut viime vuosina runsaasti palautetta yksityiseen pysäköinninvalvontaan liittyen. Palautteet ovat koskeneet yksityisten pysäköinninvalvontayritysten alueellista ja oikeudellista toimivaltaa, asiakaspalvelua ja perintätoimintaa. Alalla on myös mukana yrityksiä, jotka eivät ilmiselvästi edes pyri selvittämään edellä mainittuja asioita valvontamaksuja määrätessään ja kerätessään. Asiaa ovat vielä omalta osaltaan sotkeneet ristiriitaiset päätökset tuomioistuimista ja kuluttajariitalautakunnasta sekä eduskunnan perustuslakivaliokunnan kannanotto asiaan. Viranomaisten epäselvät tulkinnot ja lainvalmistelun hitaus ovat edesauttaneet sekavan ja kansalaisten kannalta epätydyttävän oikeustilan syntymistä.

Yksityisellä maanomistajalla tulee olla oikeus päättää mihin hänen aluettaan käytetään. Hänen tulee voida päättää kuka, milloin ja minkälaisella ajoneuvolla voi pysäköidä hänen omistamalleen alueelle. Tämän lisäksi heillä tulee olla riittävät keinot varmistaa ja valvoa rajoitusten noudattamista. Toimiva pysäköintijärjestelmä, niin julkisilla kuin yksityisillä alueilla, edellyttää käyttäjiltä asetettujen sääntöjen ja rajoitusten mukaista toimintaa. Toisaalta pysäköinninvalvonnan tulee olla asianmukaisesti järjestettyä ja siitä määrättyjen seuraamusten tulee olla kohtuullisia rikkomukseen ja muihin tekoihin verrattuna.

Keskeistä yksityisten alueiden valvonnan kannalta on se, että lainsäädännöllä valvonta kytketään julkiseen menettelyyn mahdollisimman joustavasti, kuitenkin niin, että perustuslain vaatimukset täyttyvät.

Hallituksen esityksen luonnoksesta

Uudessa laissa tulee yksiselitteisen selvästi kieltää hallituksen esityksessä selostettu reaalisopimusmalliin perustuvien valvontamaksujen määrääminen ja perintä. Tällä tavalla tulee myös estää nykyisen toimintamallin muuntautuminen muodollisesti uudenaikaiseksi valvonnaksi, jota harjoitetaan vuosia ennen sen oikeudellisen perusteen varmistumista.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan yksityinen pysäköinninvalvonta voi tapahtua yksityisellä alueella tai maastossa eikä valvonta ole mahdollista yleisillä alueilla. Autoliitto on saanut runsaasti yhteydenottoja nykyisestä sopimusperusteisesta valvonnasta, joissa seuraamus on annettu julkisella alueella. Tieliikennelain ja muun lainsäädännön määritelmät maastosta, yksityisestä tai julkisesta alueesta ovat tulkinnanvaraisia. Yksityisen ja julkisen alueen rajan määrittäminen on ongelmallista esimerkiksi kauppakeskusten ja tienhoitovastuussa olevien kuntien omien julkisten rakennusten

liikennejärjestelyjen osalta. Hallituksen esityksen luonnos ei tuo ratkaisua tähän kysymyksen. Yksityisen avustavan valvonnan toimivallan alueellinen rajausta jää tältä osin yhä epäselväksi.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan kunnallinen pysäköinninvalvoja tai hänen määräämänsä pysäköinnintarkastaja taikka poliisi päättää pysäköintivirhemaksun määräämisestä. Luonnoksessa ei anneta mitään määräaika tälle toimenpiteelle. Hyvän hallintomenettelyn periaatteiden mukaisesti virhemaksuluontoiset vähäiset seuraamukset tulisi määrätä nopeassa aikataulussa. Auton käyttäjien kannalta on kohtuutonta, että seuraamus voisi tulla usean viikon kuluttua tapahtumasta, jolloin esimerkiksi auton käyttäjän selvittäminen jälkikäteen voi olla hankalaa. Tästä johtuen laissa tulisi asettaa selkeä määräaika, jossa seuraamuksen määrääminen on tehtävä. Määräajan, jossa tieto tapahtuneesta pysäköintirikkeestä ja siitä määrätystä virhemaksusta, on annettava ajoneuvon omistajalle tai haltijalle, ei pidä olla 14 vuorokautta pidempi.

Autoliitto katsoo, että nyt tehty hallituksen esityksen luonnos on selvästi parempi ja selkeämpi kuin edellisen hallituksen aikana tehty esitys, jota eduskunnan perustuslakivaliokunta piti perustuslain vastaisena. Keskeinen muutos on se, että pysäköintivirhemaksujen oikaisumenettely olisi jatkossa aina sama riippumatta siitä, onko maksu määrätty julkisella vai yksityisellä alueella.

Kunnioitavasti

AUTOLIITTO RY

Pasi Nieminen

toimitusjohtaja